

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Харківський обласний осередок
Всеукраїнської громадської організації
«Асоціація цивілістів України»

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Тези доповідей учасників
науково-практичної конференції,
присвяченої 96-й річниці від дня народження
Олександра Анатолійовича Пушкіна

м. Харків, 21 травня 2021 р.

Харків
ХНУВС
2021

Друкується згідно з рішенням організаційного комітету відповідно до доручення Харківського національного університету внутрішніх справ від 18.03.2021 р., протокол № 47

Проблеми цивільного права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 96-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (м. Харків, 21 трав. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Харків. обл. осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України». – Харків : ХНУВС, 2021. – 304 с.

У збірнику розміщено тези наукових доповідей та повідомлень, у яких розглядаються актуальні проблеми цивільного, сімейного та цивільного процесуального права.

УДК 346+347.9](477)(06)

Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка «Конференції, семінари, та круглі столи», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКАМ КОНФЕРЕНЦІЇ!	13
Олександр Маркович БАНДУРКА ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ ПУШКІН – ЦИВІЛІСТ ІЗ ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ.....	15
Валентина Іванівна БОРИСОВА ПІДПРИЄМСТВО – ОБ’ЄКТ АБО СУБ’ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ?	17
Сібілла Богданівна БУЛЕЦА СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО В ЯПОНІЇ.....	21
Микола Костянтинівич ГАЛЯНТИЧ ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЖИТЛА ЯК ОБ’ЄКТА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	26
Андрій Богданович ГРИНЯК ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЖИТЛО, НАБУТЕ ЗА ДОГОВОРОМ ДАРУВАННЯ.....	30
Костянтин Володимирович ГУСАРОВ ПИТАННЯ ВІДСТРОЧЕННЯ (РОЗСТРОЧЕННЯ) ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ МКАСУ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДІ СПРАВ ЩОДО ОБ’ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	34
Юрій Михайлович ЖОРНОКУЙ ЧАСТКА У СТАТУТНОМУ (СКЛАДЕНОМУ) КАПІТАЛІ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ЯК ОБ’ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	37
Юрій Олександрович ЗАЙКА, Володимир Леонідович СКРИПНИК СПАДЩИНА ЯК ОСОБЛИВИЙ ОБ’ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	41
Anatoliy KOSTRUBA EMERGENCE OF RIGHTS AND OBLIGATIONS ON OBJECTS OF CIVIL LAW.....	44
Олексій Олександрович КОТ ОБ’ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В ОНОВЛЕНОМУ ЦК УКРАЇНИ	50
Олена Велеоніівна КОХАНОВСЬКА ОСОБЛИВОСТІ НОВИХ І НОВЕ БАЧЕННЯ ВІДОМИХ ОБ’ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В ОНОВЛЕНОМУ ЦК УКРАЇНИ	52
Роман Андрійович МАЙДАНИК ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ПОНЯТТЯ І КЛАСИФІКАЦІЇ РЕЧЕЙ В УМОВАХ РЕКОДИФІКАЦІЇ.....	56

Євген Вікторович ПЕТРОВ

ПРАВО НА ВІДМОВУ ВІД ПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ НА КОРИСТЬ
ІНШОГО СПАДКОЄМЦЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В СУДОВІЙ
ПРАКТИЦІ 63

Мар'яна Дмитрівна ПЛЕНЮК

ДО ПИТАННЯ ПРО ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ У ДОКТРИНІ
ПРИВАТНОГО ПРАВА 65

Юрій Юрійович РЯБЧЕНКО

ОБ'ЄКТ МАТЕРІАЛЬНОГО ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ – ВИХІДНЕ
ПОНЯТТЯ ЩОДО РОЗВИТКУ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО
СТАТУСУ 67

Святослав Олександрович СЛІПЧЕНКО

ПОСЛУГА ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ 69

Валерій Васильович СОКУРЕНКО

ЛЕГТИМНІ ОЧІКУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І СУДОВОГО
ЗАХИСТУ ЗА ПРАКТИКОЮ ЄСПЛ 74

Інна Валентинівна СПАСИБО-ФАТЄЄВА

ЗДІЙСНЕННЯ ТА ЗАХИСТ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ 77

Євген Олегович ХАРИТОНОВ

КАТЕГОРІЇ «БЛАГО», «ІНТЕРЕС» І «СУБ'ЄКТИВНЕ ПРАВО»: ПРОБЛЕМИ
СПІВВІДНОШЕННЯ 80

Олена Іванівна ХАРИТОНОВА

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА У СФЕРІ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ І НЕМАТЕРІАЛЬНІ БЛАГА: ПРОБЛЕМИ
СПІВВІДНОШЕННЯ 85

Вадим Борисович ХАРЧЕНКО

ПРАВО ВЛАСНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЯК КАТЕГОРІЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО, ЦИВІЛЬНОГО
ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА 89

Роман Богданович ШИШКА

ЧИ МОЖЛИВИЙ ЄДИНИЙ КОНЦЕПТ ОБ'ЄКТІВ
ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ 94

Віталій Леонідович ЯРОЦЬКИЙ,**Юлія Михайлівна ФІЛОНОВА**

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОЇ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ
ДЕРЖАВИ УКРАЇНА 97

Оксана Валеріївна БРУСАКОВА

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ
НОВИХ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ 101

Марина Миколаївна ВЕЛИКАНОВА ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ	104
Лариса Василівна КРАСИЦЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА АЛІМЕНТАМИ ТА ПЕНЯ ЗА ПРОСТРОЧЕННЯ СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ ЯК ОБ'ЄКТИ СПАДЩИНИ	107
Олександр Євгенович КУХАРЄВ СПАДЩИНА ЯК ОСОБЛИВИЙ ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	110
Надія Василівна МІЛОВСЬКА ОСОБЛИВОСТІ СТРАХОВОЇ ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	113
Олег Васильович СИНЄГУБОВ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ РОЗУМІННЯ БЛОКЧЕЙНУ ЯК ОБ'ЄКТА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	117
Микола Володимирович СТАРИНСЬКИЙ ЩОДО ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ОБМЕЖЕНЬ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	120
Вадим Васильович ЦЮРА ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МАЙНО» (POSSESSIONS) У СВІТЛІ ЄВРОПЕЙЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	124
Дмитро Володимирович ШВЕЦЬ СКЛАД І ПОВНОВАЖЕННЯ ТЕНДЕРНОГО КОМІТЕТУ	127
Ігор Євгенович ЯКУБІВСЬКИЙ ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ.....	130
Володимир Андрійович КРОЙТОР БЕЗПОСЕРЕДНЄ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ	134
Ольга Євгенівна АВРАМОВА СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОВОЇ ПОТРЕБИ	138
Олена Ігорівна АНТОНЮК ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ У СПРАВАХ ПРО СКАСУВАННЯ НАКАЗІВ МІН'ЮСТУ, ПРИЙНЯТИХ ЗА СКАРГАМИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМІСТЬ	141

Оксана Григорівна БОРТНИК, Тетяна Володимирівна СТЕПАНЕНКО ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕСУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ПОЗОВІВ	144
Ела Валентинівна ВАКУЛОВИЧ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ІСТОТНИХ УМОВ ПУБЛІЧНОГО ДОГОВОРУ	147
Ліна Миколаївна ДОРОШЕНКО ВІДЧУЖЕННЯ ЧАСТКИ У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА ЯК ПІДСТАВА ПЕРЕХОДУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ.....	151
Вікторія Юрївна ЄВКО ПОСЕСОРНИЙ ЗАХИСТ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО	156
Ірина Олексіївна ЄФРЕМОВА СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ ДИТИНИ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ.....	159
Олексій Леонідович ЗАЙЦЕВ ПОНЯТТЯ ПРЕДМЕТА ДОГОВОРУ ПРО ЗАКУПІВЛЮ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ОБ'ЄКТІВ.....	162
Тетяна Сергіївна КИРИЧЕНКО ВИНАХІД ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ.....	165
Андрій Олександрович МІНЧЕНКО, Олександра Павлівна БОНДИК ПЕРЕМІЩЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ОХОРОНИ	168
Ольга Володимирівна МОРОЗ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРЕДМЕТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ.....	171
Катерина Георгіївна НЕКІТ КРИПТОВАЛЮТИ І ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ: ТЕРМІНОЛОГІЧНІ РОЗБІЖНОСТІ В ПІДХОДАХ ДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ	175
Олег Олексійович ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ПОНЯТТЯ «ОБОРОТОЗДАТНІСТЬ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ» У КОНТЕКСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ТА ІНШИХ РЕЧОВИХ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА.....	178

Олена Вікторівна ПИХУРЕЦЬ ДОКТРИНА ДОБРОСОВІСНОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	180
Аріна Сергіївна САВЧЕНКО ПРАВО НА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ ЛІКАРЯ.....	184
Людмила Василівна САПЕЙКО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ, ЯКІ ПЕРЕДАНІ НА РОЗГЛЯД ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ.....	187
Ірина Ігорівна СЯДРИСТА ІНФОРМАЦІЯ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНЕ БЛАГО ТА ЗАХИСТ ПРАВ АКЦІОНЕРІВ НА ІНФОРМАЦІЮ.....	190
Максим Олегович ТКАЛИЧ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНІ ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	193
Олег Анатолійович ХАЛАБУДЕНКО, Єлизавета Павлівна ВЕРШИНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ПРАВА: ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.....	195
Юрій Євгенович ХОДИКО ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТВОРІВ У ГАЛУЗІ НАУКИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МИСТЕЦТВА, ЯКІ СТВОРЕНІ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	199
Юрій Іванович ЧАЛИЙ ОКРЕМІ КРИТИЧНІ ЗАУВАЖЕННЯ ДО ПОЛОЖЕНЬ РОЗДІЛУ III ЦК УКРАЇНИ «ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ».....	201
Валентина Юрївна ЧУЙКОВА РИНОК ЗЕМЛІ. ЦО НАС ЧЕКАЄ І ЧИ ЗАПРАЦЮЄ ВІН?.....	203
Наталія Віталіївна ШИШКА, Олександр Романович ШИШКА ОРГАНИ, ВИЛУЧЕНІ З ТІЛА ЛЮДИНИ, В СИСТЕМІ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	207
Олександр Романович ШИШКА ПОСЛУГА ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В ЦК УКРАЇНИ.....	209
Людмила Миколаївна БАРАНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ.....	214
Оксана Михайлівна ГНАТІВ МАЙНОВІ ПРАВА ІНВЕСТОРА ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	217

Олена Миколаївна КАЛАШНИК, Олена Михайлівна ДОЦЕНКО «ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПАЦІЄНТА» Й «ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ПАЦІЄНТА» ЯК ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ КРИЗЬ ПРИЗМУ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	219
Богдан Петрович КАРНАУХ ШАНСИ І РЕАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ЯК ОБ'ЄКТИ ЗАХИСТУ В ДЕЛІКТНОМУ ПРАВІ	222
Володимир Володимирович КОЧИН ТЕОРІЯ ЦІЛЬОВОГО МАЙНА В ЦК УКРАЇНИ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	225
Тетяна Олександрівна МУЗИКА ПРАВО/ОБОВ'ЯЗОК СПЛАТИ НЕУСТОЙКИ ТА ЗМЕНШЕННЯ ЇЇ РОЗМІРУ СУДОМ У КОНТЕКСТІ З АСАД ДИСПОЗИТИВНОСТІ І ПЕРЕДБАЧУВАНOSTІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	228
Віктор Андрійович ПОПОВ ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ГУДВІЛУ СЕРЕД ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	232
Софія Олегівна ПОПОВА ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЗА ПОРУШЕННЯ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ У КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	234
Олена Олександрівна РУБАН ЗАХИСТ ТАЄМНИЦІ ОСОБИСТОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ	237
Ольга Володимирівна СИДОРЕНКО, Ірина Володимирівна ШУБА СУДОВА ПРАКТИКА: «ПРАВА НА ЗАБУТТЯ»	239
Катерина Олегівна СКРИННІКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МЕДИЧНІ ПОМИЛКИ ТА ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	242
Анатолій Святославович СЛІПЧЕНКО СПОСОБИ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ	244
Віталій Валерійович СОКУРЕНКО НЕОДНАКОВІСТЬ РОЗУМІННЯ ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТА ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	246

Наталія Вадимівна ХОДЄЄВА ЗДОРОВ'Я ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ – ПРАВО ЧИ ОБОВ'ЯЗОК ВАКЦИНУВАННЯ	249
Ірина Миколаївна ПАВЛІЧЕНКО РОБОТИ ЯК ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ ПІДРЯДУ ТА ЇХ ВІДМЕЖУВАННЯ ВІД ПРАЦІ ПРАЦІВНИКА.....	253
Вікторія Віталіївна РАССКАЗОВА МОМЕНТ І УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПРИ НАДАННІ ВІДСТУПНОГО	256
Ніна Георгіївна ПУГАЧОВА ДО ПИТАННЯ ЩОДО ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ПОЛЬЩІ	258
Розанна Геворгівна БАЛАСАНЯН ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	261
Катерина Валеріївна БЄЛІНСЬКА, ДІЇ УПРАВИТЕЛЯ СПАДЩИНИ ПРИ УПРАВЛІННІ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ В ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	265
Олексій Вікторович БЄЛІНСЬКИЙ ДІЇ ІПОТЕКОДЕРЖАТЕЛЯ ПРИ ЗАДОВОЛЕННІ ВИМОГ ЗА РАХУНОК ПРЕДМЕТА ІПОТЕКИ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	268
Альона Вячеславівна ГАМОВА ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ОРГАНІВ ЛЮДИНИ ОБ'ЄКТАМИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	270
Ельвіра Рінатівна ЄВЛАХОВА ПОНЯТТЯ І ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ПРИРОДА ТЕХНОЛОГІЙ ХМАРНИХ ОБЧИСЛЕНЬ.....	273
Артур Робертович ЖАМГАРЯН УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ ПОЗИКИ ЗА УЧАСТЮ ПОДРУЖЖЯ.....	275
Лілія Олександрівна ІЛІУШКО КОМЕРЦІЙНЕ НАЙМЕНУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	278
Світлана Вікторівна КОХАН ПАЦІЄНТ ЯК СУБ'ЄКТ МЕДИЧНИХ ПРАВОВІДНОСИН: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПОНЯТТЯ	282

Проблеми цивільного права та процесу: тези доп.учасників наук.-практ. конф., присвяч. 96-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (Харків, 21 травня 2021 р.)

Анастасія Олександрівна КРАЄВА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СПАДКУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА У СТАДІЇ НЕЗАВЕРШЕНОГО ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА	286
Ілля Миколайович МОРОЗ ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ЗАВДАННЯ ШКОДИ ТРЕТІМ ОСОБАМ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ НАЙМАЧЕМ У ДОГОВОРІ НАЙМУ (ОРЕНДИ) ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ З ЕКІПАЖЕМ	288
Наталія Володимирівна МУДРІК СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИСІЧНИХ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ	292
Анастасія Анатоліївна ПЛАХУТІНА ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ В ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ	295
Максим Павлович ТИНДИК ПРИЙНЯТТЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ЯК КРЕДИТОРСЬКИЙ ОБОВ'ЯЗОК НАЙМАЧА ЗА ДОГОВОРОМ ПРОКАТУ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ	297
Євген Олександрович НИЗОВИЙ ПРАВО НА ІМ'Я В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	300

клубів у питанні переходу спортсменів до закінчення строку контракту? Не що інше, як спроба вирішення ніби трудового за визначенням спору цивільно-правовими засобами.

Насправді ж визнання досліджуваних відносин цивільно-правовими вирішило б цю проблему. Так, у випадку одностороннього переходу спортсмена виникає одностороннє порушення зобов'язань за цивільно-правовим договором, що породжує додаткові зобов'язання з відшкодування шкоди, спричинених неналежним або неповним виконанням основних зобов'язань за договором.

Список бібліографічних посилань:

1. Гусинец Е. В., Енченко И. В. Особенности рынка услуг физической культуры в Российской Федерации и в Республике Беларусь. *Известия Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины. Социально-экономические и общественные науки: педагогика, право, экономика.* 2017. № 2 (101). С. 107–111.

УДК 347.211

Олег Анатолійович ХАЛАБУДЕНКО,

Київський національний університет будівництва і архітектури,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9478-0164>

Єлизавета Павлівна ВЕРШИНА,

студентка факультету урбаністики та просторового планування

Київського національного університету будівництва і архітектури

ІНФОРМАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ПРАВА: ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ

Вступ. У зв'язку з розвитком інформаційних технологій з'являються нові засоби доступу до інформації, її збору й перероблення. Завдяки глобальній інформаційній мережі кожна особа може знайти потрібні їй відомості й забезпечити їх використання для загально соціальних або власних потреб. Технологічні зміни в способах передачі інформації, вибухове зростання інформаційних потоків, зміна характеру соціальних відносин, що виникають у зв'язку з цим, і потреба в правовому регулюванні таких відносин, дають підстави говорити про формування нової сфери правової дійсності – інформаційне право. З іншого боку, зміна форми передачі інформації, способів її фіксації не свідчать про те, що правовий матеріал, що належить до інформаційного права, вимагає повного відокремлення в іншу галузь права, як повністю

самостійну сферу. Швидше за все, норми адресовані так званим «інформаційним відносинам» повинні доповнювати відповідні розділи «традиційних», сталих правових інститутів, в тому числі й в першу чергу, цивільного права.

Основний матеріал. Нерідко доводиться чути, що інформація не може бути об'єктом цивільних прав хоча б тому, що вона сприймається всіма органами почуттів людини (світло, звуки, тепло, смак, запахи) і нема потреби, та й можливості встановлювати суб'єктивні цивільні права на такого роду блага.

Поза всякими сумнівами, відносини з приводу такої інформації не потребують будь-якої правової регламентації. Подібний підхід існує і стосовно будь-яких побутових відносин: прогулянка в парку, зустріч з друзями, вигул собаки, вишивання хрестиком не вимагають цивільно-правового регулювання.

Раніше інформацією, що має економічну (комерційну) цінність, прямо визначалась службова і комерційна таємниця. На сьогодні цей перелік набагато ширше: це великі дані, персональні дані, «великі призначені для користувача дані», цифрові профілі, особисті акаунти в соцмережах і інше. Однак правовий режим таких «інформаційних форм», як відомо, чітко і послідовно не визначений, що створює невизначеність у цивільно-правових відносинах, перешкоджає нормальному розвитку і функціонуванню цивільного обороту.

Складність розробки адекватної моделі регулювання відносин з приводу інформації багато в чому обумовлена тим, що сьогодні інформація створюється, зберігається, обробляється, передається переважно в електронній формі. Саме ця відносно нова форма існування інформації породжує масу складних додаткових питань при розробці відповідних регулятивних і охоронних норм.

Будь-яка створювана інформація – звуки, тексти, зображення, показання приладів та інше – для забезпечення можливості її обробки, зберігання та передачі комп'ютером вимагає перетворення в цифрову (електронну) форму. Тобто цифровізація передбачає зміну форми існування інформації для цілей її зберігання, обробки, передачі тощо.

О.В. Кохановська зазначає, що до об'єктів інформаційного права належать: інформація як немайнове благо; відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом (зокрема, всі види таємниць); інформаційні продукти (ресурси), документи тощо в різних сферах інформаційної діяльності; інформаційні системи (мережі, зокрема Інтернет); об'єкти права інтелектуальної власності, які не мають кваліфікуючих ознак і не визнані такими у встановленому законом порядку; відкриття; інформація, яка набуває юридичного значення в момент і за умови фіксації її впливу на людину [1, с. 188].

До предмета інформаційного права відносять суспільні відносини, пов'язані зі збором, передачею, реєстрацією, зберіганням, розповсюдженням, обробкою інформації з використанням сучасних інформаційних технологій. Характеризуючи сферу правового регулювання інформаційного права, зокрема І.Л. Бачило, писала: «... сфера інформаційного права включає і проблеми управління інформаційними ресурсами, і питання технології їх обробки, передачі і використання. Тут утворюється ще одна предметна область відносин,

пов'язаних з процесом створення і використання нових технологій в області упорядкування та використання інформації ... Користування інформацією передбачає і користування інформаційними технологіями й засобами зв'язку. Ці відносини також включаються в систему регулювання інформаційного права» [2, с. 28-29].

Проте, з позицій теорії цивільного права передача інформації від однієї особи до іншої недопустима – можливий лише перехід (передача) майнових прав на інформацію.

Як відомо, стаття 177 ЦК України [3] відносить до майна як речі (традиційні предмети матеріального світу, які можна відчувати), так і нематеріальні об'єкти, прямо згадуючи результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації особи. Нематеріальні об'єкти – повноцінні об'єкти цивільних прав, але ніяк не цивільного обороту. В обіг відповідно до статті 178 ЦК України випускаються не самі результати інтелектуальної власності та засоби індивідуалізації, а тільки майнові права на них (виключні права), що як раз обумовлено нематеріальною природою цих об'єктів. Іншими словами, предметом цивільно-правових угод можуть бути лише виняткові права на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації, але не самі названі об'єкти прав, що не володіють властивістю обороноздатності [4, с. 120-173].

Таким чином, інформація як об'єкт цивільного права розглядається у таких проявах: як особисте немайнове благо в комплексі благ, наведених у ст. 201 та Книзі другій ЦК України, право на яке закріплено в цивільному законодавстві; як результат інтелектуальної діяльності, тобто як об'єкт виключних прав, урегульованих у ст. 199 ЦК України; як інформаційний продукт, ресурс, документ, тобто об'єкт, який може бути інформаційним товаром і предметом будь-яких правочинів, з урахуванням особливостей та специфіки його як особливого об'єкта.

Зауважимо, що перелік об'єктів цивільних прав в статті 177 ЦК України є відкритим, внаслідок чого дія даної статті поширюється на будь-який об'єкт, що має економічну цінність, навіть без прямої вказівки на це в названій статті. Проте, спроба «завантажити» до статті 177 ЦК України все те, що набуло або здатне придбати економічну цінність, на наш погляд – тупиковий шлях.

При цьому інформація, що має економічну цінність, будучи нематеріальним об'єктом, не може ставати предметом цивільно-правових угод і переходити від однієї особи до іншої. Однак майнові права на таку інформацію (окремо – на матеріальні носії цієї інформації) обороноздатні та цілком можуть відчужуватися або іншим чином переходити від однієї особи до іншої.

У вітчизняній цивілістичній науці існує думка про неможливість відчуження інформації без її матеріального носія. Зокрема, О. О. Кулініч визначає інформацію як ідеальний компонент буття, як самостійний об'єкт, що існує окремо від технологічних рішень зберігання, передачі й обробки, а отже, не може бути об'єктом правовідносин окремо від матеріальних носіїв – фізичних об'єктів, безпосередньо з ним пов'язаних [5, с. 126].

Звичай передача прав на інформацію супроводжується відчуженням її носія набувачеві, коли інформація закріплена лише на одному або декількох таких носіях (наприклад, конструкторська документація, ескізи, інженерні проекти тощо). Проте, враховуючи сучасні можливості технічних пристроїв для відтворення й тиражування інформації, слід констатувати, що в юридичному сенсі більш важливе значення має оформлення передачі прав на інформацію від правоволодільця до набувача, ніж вручення йому матеріальних носіїв інформації. Набувач може мати можливість доступу до інформації, і тоді, у принципі, його цікавить не отримання носія інформації, а законність її використання, тобто оформлення належності йому прав на її використання у відповідних межах.

У зв'язку з проблемним характером моделей регулювання відносин, що виникають щодо інформації, на наш погляд, було б доцільно чітко визначити й закріпити на законодавчому рівні такі поняття: «цифровий контент», «цифрова річ» і «об'єкт інтелектуальної власності». При цьому визнати, що «цифровим контентом» є будь-які дані, які вироблені і представлені в цифровому вигляді (зокрема, комп'ютерні програми, текстові та музичні твори та ін.). У разі, коли цифровий контент або спосіб доступу до нього (логін, пароль та ін.) включаючи будь-який онлайнвий обліковий запис, належить певній особі, його слід визнавати «цифровою річчю». При цьому слід розрізняти правовий режим самого «цифрового контенту», «цифрової речі» і матеріального носія, на якому він може бути розміщений. У свою чергу, об'єктом інтелектуальної власності слід вважати результат інтелектуальної діяльності суб'єкта цивільного права, що має об'єктивовану форму, яка визнається і захищається згідно зі спеціальними правилами.

Висновок. Розвиток інформаційних технологій, зростання обсягу інформаційних потоків, посилення значення інформації в усіх сферах життя, зміна форм виникнення, зберігання і передачі інформації вимагає адекватного правового реагування. При цьому вважаємо, що відокремлення правової сфери на основі технологічного розвитку (інформаційного права) не повинно спричиняти радикальних змін у сформованих інститутах права. Разом з тим, законодавець не може залишатися байдужим до таких перетворень. Тому пропонуємо в рамках проекту реновації Цивільного кодексу України закріпити в розділі, присвяченому об'єктам прав, визначення «цифровий контент» і «цифрова річ», встановивши для них спеціальний правовий режим, відмінний від режиму матеріальних об'єктів і з урахуванням спеціального правового режиму щодо об'єктів інтелектуальної власності.

Список бібліографічних посилань:

1. Кохановська О. Основні теорії у сфері інформаційних правовідносин: концепція інформаційних прав як приватноправового інституту і теорія інформаційного права як галузі права у сучасній правовій доктрині України. *Приватне право*. 2013. № 1. С. 186–200.
2. Бачило И. Л. Информационное право : учебник. М. : Юрайт, 2011. 523 с.

3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

4. Цивилистическая концепция интеллектуальной собственности в системе российского права : монография / под общ. ред. М. А. Рожковой. М. : Статут, 2018. 271 с.

5. Кулініч О. О. Інформація як об'єкт цивільних прав. *Університетські наукові записки*. 2005. № 3 (15). С. 126–128.

УДК 347.78.025

Юрій Євгенович ХОДИКО,

доцент кафедри цивільного права № 1

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7768-4135>

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТВОРІВ У ГАЛУЗІ НАУКИ, ЛІТЕРАТУРИ ТА МИСТЕЦТВА, ЯКІ СТВОРЕНІ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Важливою складовою в питанні творів у галузі науки, літератури і мистецтва, які створені за допомогою технології штучного інтелекту є визначення правового режиму щодо таких об'єктів з урахуванням їх правової природи.

Коли постає таке питання, на наш погляд є два шляхи його вирішення. Перший, і найбільш простий – це враховуючи природу об'єкта правовідносин, віднайти вже сформований схожий, аналогічний режим регулювання в межах існуючої галузі права і застосувати його, а за необхідності окреслити певну специфіку правової регламентації. Другий шлях є більш складним – це формувати новий правовий режим в рамках галузевого правового режиму.

При визначенні та формуванні правового режиму, в даному разі, слід враховувати те, що об'єктами виступають саме твори у сфері науки, літератури і мистецтва та, що такі об'єкти є створені не людиною, а за допомогою технології штучного інтелекту.

Існують різні погляди на те, який правовий режим необхідно застосовувати до відносин, що виникають з приводу творів у сфері науки, літератури і мистецтва створених за допомогою технології штучного інтелекту. Зокрема, серед них: 1) правовий режим інформації з відкритим доступом та віднесення до не охоронюваних об'єктів авторського права [1, с. 52], 2) поширення режиму авторсько-правової охорони, 3) поширення правового режиму права «sui generis» [2, с. 36].